

## TUẦN 3

### **TIẾT 5 & TIẾT 6 – BÀI 3: CHỦ NGHĨA TƯ BẢN ĐƯỢC XÁC LẬP TRÊN PHẠM VI THẾ GIỚI**

#### **I. CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP**

##### **1. Cách mạng công nghiệp ở Anh**

- Từ những năm 60 của thế kỉ XVIII, Anh là nước đầu tiên trên thế giới tiến hành cách mạng công nghiệp với việc phát minh ra máy móc trong ngành dệt.

+ Năm 1764, Giêm Ha-gri-vơ sáng chế ra máy kéo sợi Gien-ni, nâng cao năng suất gấp 8 lần. Năm 1769, Ác-crai-tơ phát minh ra máy kéo sợi chạy bằng sức nước.

+ Năm 1785, Ét-mon Các-rai chế tạo thành công máy dệt chạy bằng sức nước, nâng cao năng suất lao động tới 40 lần so với dệt vải bằng tay, nhưng có hạn chế là phải xây dựng nhà máy gần những khúc sông chảy xiết, về mùa đông nước đóng băng nên máy không hoạt động được.

- Đặc biệt năm 1784, Giêm Oát đã phát minh ra máy hơi nước, khắc phục được tất cả những nhược điểm của các máy móc trước đây, thúc đẩy nhiều ngành kinh tế khác ra đời như ngành dệt, luyện kim, khai thác mỏ, tiêu biểu là ngành giao thông vận tải có tàu thủy, tàu hoả sử dụng đầu máy chạy bằng hơi nước.

- Nhờ cách mạng công nghiệp, Anh sớm diễn ra quá trình chuyển biến từ sản xuất nhỏ, thủ công sang sản xuất lớn bằng máy móc, là nước đầu tiên tiến hành công nghiệp hoá. Từ một nước nông nghiệp, Anh đã trở thành nước công nghiệp phát triển nhất thế giới, là “công xưởng” của thế giới.

##### **2. Cách mạng công nghiệp ở Pháp, Đức (Học sinh tự đọc)**

##### **3. Hệ quả của cách mạng công nghiệp**

- Cách mạng công nghiệp đã làm thay đổi bộ mặt các nước tư bản, như nâng cao năng suất lao động, hình thành các trung tâm kinh tế, thành phố lớn,...

- Về xã hội, hình thành hai giai cấp tư sản và vô sản, mâu thuẫn với nhau gay gắt, dẫn đến các cuộc đấu tranh giai cấp trong xã hội tư bản.

#### **II. CHỦ NGHĨA TƯ BẢN XÁC LẬP TRÊN PHẠM VI THẾ GIỚI**

## **1. Các cuộc cách mạng tư sản thế kỉ XIX (Học sinh tự đọc)**

## **2. Sự xâm lược của tư bản phương Tây đối với các nước Á, Phi**

- Từ khi tiến hành cách mạng công nghiệp, nhu cầu về nguyên liệu, thị trường của các nước tư bản Anh và Pháp trở nên cấp thiết, khiến chính phủ tư sản các nước này đẩy mạnh việc xâm lược đối với phương Đông, đặc biệt là Ấn Độ, Trung Quốc và khu vực Đông Nam Á.

- Tại châu Phi, các nước Anh, Pháp, Đức, I-ta-li-a, Bỉ,... cũng ráo riết đẩy mạnh xâm lược, biến toàn bộ châu lục này thành thuộc địa của mình.

- Kết quả, cuối thế kỉ XIX - đầu thế kỉ XX, hầu hết các nước ở châu Á, châu Phi đều trở thành thuộc địa hoặc phụ thuộc của chủ nghĩa thực dân phương Tây.

## **BÀI TẬP**

**Câu 1.** Lập bảng niên biểu về các phát minh máy móc trong cách mạng công nghiệp ở Anh.